



สำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขรับ 20908
วันที่ 10 ก.ค. 2558
เวลา

สำนักปลัดกระทรวง
เลขรับ 4161
วันที่ 10 ก.ค. 2558
เวลา 10:04 น.

ห้อง ปกท.ทส.
เลขรับ 4793
วันที่ 10 ก.ค. 2558
เวลา 10:35

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ผู้ตรวจราชการกระทรวง (นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์) สำนักงานปลัดกระทรวง โทร. ๐ ๒๒๗๘ ๘๕๖๗
ที่ ทส ๐๒๐๑.๗๕/ ๗๕ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการเข้าร่วมประชุม ณ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน

รับที่ ๓๕๓/๗
วันที่ ๓ ก.ค. ๒๕๕๘
เวลา ๑๕:๐๐ น.

① เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่องเดิม

๑. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้แจ้งบัญชานายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาขอหมายผู้แทนระดับสูงเป็นหัวหน้าคณะผู้แทนเข้าร่วมการประชุม High-Level International Conference on the Implementation of the International Decade for Action "Water for life", 2005-2015 ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ กรุงดูชานเบ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน และให้นำเรื่องที่รัฐบาลได้ดำเนินการ และเรื่องที่ต้องการสหประชาชาติประสงคให้ไทยดำเนินการ จัดทำเป็นแนวทางแจ้งที่ประชุมทราบ

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มอบหมายให้ นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

ข้อเท็จจริง

กระผมได้เข้าร่วมการประชุมดังกล่าวเมื่อวันที่ ๙ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ กรุงดูชานเบ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน และจัดทำรายงานการเข้าร่วมประชุม ทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ "น้ำเพื่อชีวิต" แล้ว ตามที่แนบเสนอมาร่วมนี้

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อโปรดทราบและลงนามในหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี ที่แนบมาพร้อมนี้

เรียน รวท.ทส.

เพื่อโปรดพิจารณา *นายชัยพร*

นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์
ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายเกษมสันต์ จิณณวาโส
(นายเกษมสันต์ จิณณวาโส)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 6 ก.ค. 2558

ชัยพร

(นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์)

ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลงนามแล้ว ที่ ทส 0100/4674

10 ก.ค. 2558

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รวท.ทส.

๑๐

ก.ค. ๒๕๕๘



ที่ ทส ๐๒๐๑.๗๕/๒๐๗๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ พหลโยธิน ซอย ๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการเข้าร่วมประชุม ณ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๒๐๑/๑๗๐๐
ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการเข้าร่วมประชุมทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ “น้ำเพื่อชีวิต”

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายนายชัยพร ศิริพรไพบุลย์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม High-Level International conference on the Implementation of the International Decade for Action “Water for Life”, 2005-2015 ระหว่างวันที่ ๙-๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ กรุงดูชานเบ สาธารณรัฐ ทาจิกิสถาน ตามบัญชา นายกรัฐมนตรี รายละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขอกราบเรียนรายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุมฯ ดังนี้

๑. ความสำเร็จของการดำเนินการภายใต้ทศวรรษสากล “Water for Life” ประการสำคัญคือการเปลี่ยนมุมมองของประเทศและผู้มีส่วนได้เสียต่าง ๆ ในเรื่องน้ำว่า มีประเด็นครอบคลุมมากกว่าเรื่อง Water, Sanitation and Hygiene (WASH) และช่วยสร้างให้เกิด dialogue ระหว่างผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น รวมทั้งได้มีเหตุการณ์สำคัญในช่วงทศวรรษสากล อาทิ การบรรลุ MDG เรื่อง การเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดในปี ๒๕๕๓ การประกาศสิทธิมนุษยชนในการเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดและสุขอนามัยในการประชุม UNGA ปี ๒๕๕๓ และการประกาศ International Year for Water Cooperation ในปี ๒๕๕๖

๒. บทเรียนจากการดำเนินการภายใต้ทศวรรษสากล “Water for Life” แม้จะมีการบรรลุ MDG เรื่องการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยแล้ว แต่ยังมีประชากรจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดหรือสุขอนามัยที่ดีได้ นอกจากนี้ มีการวิพากษ์ว่า MDGs เกิดจากกระบวนการแบบ top-down และแต่ละเป้าหมายมีลักษณะที่แบ่งแยกจากกันโดยขาดการบูรณาการระหว่างเป้าหมายต่างๆ ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วขาดการทำงานประสานกัน อีกทั้ง การบรรลุ MDGs มิได้หมายความว่า ความเหลื่อมล้ำในสังคมจะหมดไป

๓. แนวทางภายหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ โดยที่มีการคาดการณ์ว่า ในปี ค.ศ. ๒๐๒๕ ความต้องการใช้น้ำของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ และจะส่งผลให้ประชากรจำนวน ๒ ใน ๓ ของโลกขาดแคลนน้ำ ดังนั้น SDGs เรื่องน้ำควรจะครอบคลุมมากกว่าเรื่อง WASH (water, sanitation and hygiene) และจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ กลไกติดตามผลการดำเนินการ กลไกด้านการเงินที่ยั่งยืน และการเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะสตรี เด็ก และภาคเอกชน

๔. ประเด็นที่มีการหยิบยกหารืออย่างกว้างขวางในการประชุม

๔.๑ การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) ที่ประชุมตระหนักถึงความที่น้ำเป็น cross-cutting issue ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวมและผลักดันการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ รวมถึงการบูรณาการข้ามภาคส่วนโยงถึงเรื่องอาหารและพลังงาน (Water-Food-Energy-Environment Nexus) และการบูรณาการผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม (ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สตรี เด็ก ฯลฯ) ทั้งนี้ จะต้องส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติเรื่องน้ำในหลายประเทศ

๔.๒ ความร่วมมือด้านการจัดการน้ำข้ามพรมแดน เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยุโรป เอเชียกลาง และแอฟริกา โดยหลายประเทศแสดงความเห็นว่า ต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำข้ามพรมแดนในระยะยาว ซึ่งอาจจะเป็นกรอบทางกฎหมาย โดยหลายประเทศได้อ้างถึง Convention on the Protection and Use of Trans-boundary Watercourses and International Lakes และ UN Convention on the Law of the Non-Navigational Uses of International Watercourses และในเวลาี่ ประเทศต่างๆ ควรเปลี่ยนมุมมองต่อประเด็นน้ำข้ามพรมแดน โดยน้ำควรจะเป็นประเด็นที่สร้างความร่วมมือบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันมากกว่าที่จะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

๔.๓ ประเด็นท้าทายต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยหลักคือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ซึ่งมีผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำในหลายด้าน อาทิ การเพิ่มระดับของน้ำทะเล การละลายของธารน้ำแข็ง การเพิ่มความเค็มของแหล่งน้ำจืด กลุ่มประเทศที่มีความเปราะบาง (ประเทศที่เป็นหมู่เกาะ ประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขา และประเทศที่เป็นทะเลทราย) ซึ่งต้องเน้นมาตรการการปรับตัวต่อความท้าทายที่จะเกิดขึ้น

๕. ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้ คือ

๕.๑ แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ สอดคล้องกับข้อกังวลของประชาคมโลกที่ให้ความสำคัญกับความพยายามให้ประชากรโลกเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาด ปลอดภัย และมีน้ำเพื่อการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๕.๒ ควรให้ความสำคัญต่อบทบาทของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผ่าน องค์กรกลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นของประเทศไทย และเน้นความร่วมมือในระดับนานาชาติ เพราะจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพปัญหา การแก้ไข และตัวอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน

๕.๓ ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน เพราะจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้พอเพียงตลอดทั้งปี โดยเฉพาะการนำน้ำบาดาลขึ้นมาเสริมน้ำผิวดินเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเกษตรที่ใช้น้ำน้อยในฤดูแล้ง เพราะในบางพื้นที่จะมีแหล่งน้ำผิวดินไม่พอเพียง แต่มีศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลเพียงพอที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้

๕.๔ ควรสนับสนุนการดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM: Integrated Water Resources Management) ต่อไป ซึ่งเป็นวิธีการบริหารจัดการน้ำที่จะเน้นการเข้าถึงน้ำสะอาดของประชาชนและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนคนไทยโดยตรง อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาแบบยั่งยืนที่นานาชาติให้การยอมรับ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัดกระทรวงฯ

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๗๘ ๘๕๖๗

รายงานการเข้าร่วมประชุม
ทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ “น้ำเพื่อชีวิต” (ค.ศ. 2005-2015)
(High Level International Conference on the Implementation of the International Decade for
Action "Water for Life", 2005-2015
ณ กรุงคูวานเบ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน

1. ความเป็นาม

การประชุมการทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ “น้ำเพื่อชีวิต” (ค.ศ. 2005-2015) เป็นโครงการที่ริเริ่มโดยประเทศสาธารณรัฐทาจิกิสถาน ซึ่งได้รับการรับรองจากมติที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2546 (มติที่ A/RES/58/217) โดยจะเน้นไปที่ปัญหาการเข้าถึงน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค และด้านสุขอนามัย ที่ในปัจจุบันยังมีประชากรทั่วโลกจำนวนหลายพันล้านคนที่ไม่สามารถมีได้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ของประชากรเหล่านั้น และโครงการนี้จะมีบทบาทที่สำคัญมากในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทุกประเทศทั่วโลก สำหรับในการประชุมในครั้งนี้เป็นการประชุมระดับสูง ประกอบด้วย ระดับผู้นำประเทศ ผู้นำองค์กรนานาชาติด้านแหล่งน้ำ ผู้แทนลุ่มน้ำ สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน รวมทั้งผู้แทนเยาวชนจากทั่วโลก มีเป้าหมายหลักของการประชุม คือ เพื่อให้เป็นเวทีให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มา นำเสนอผลงาน แนวคิด และมีการ ปรึกษาหารือกันในการทบทวน โครงการทศวรรษน้ำเพื่อชีวิต ซึ่งจะครบวาระในปี พ.ศ.2558 (ค.ศ.2015)

2. รายละเอียดของการจัดประชุม

- **สถานที่จัดการประชุม :**
การประชุม จัดขึ้นที่โกคี โชมอน (Kohki Somon) กรุงคูวานเบ สาธารณรัฐทาจิกิสถาน
- **วันที่ประชุม :** 9 – 11 มิถุนายน 2558
- **ผู้จัดการประชุม :** รัฐบาลสาธารณรัฐทาจิกิสถาน และได้รับการสนับสนุนจากสหประชาชาติ และองค์กรนานาชาติ

3. สรุปเนื้อหาสาระสำคัญจากการประชุม

1) ภาพรวม

การประชุมครั้งนี้ จัดขึ้นตามข้อมติของสมัชชาสหประชาชาติ ที่ 69/215 เพื่อประมวลผลการดำเนินการตาม International Decade for Action "Water for Life", 2005-2015 (ทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ “น้ำเพื่อชีวิต” ค.ศ. 2005-2015) เพื่อบรรลุเป้าหมายระหว่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวกับน้ำภายในปี ค.ศ. 2015 รวมถึง MDG ข้อ 7c เรื่อง การลดสัดส่วนประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาดและสุขอนามัยลงครึ่งหนึ่งภายในปี 2558 โดยที่ประชุมได้รับรอง Declaration of the High Level

International Conference on the Implementation of the International Decade for Action “Water for Life”, 2005-2015 (Dushanbe Declaration) เป็นเอกสารผลลัพธ์

2) รูปแบบการประชุม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

2.1 การประชุมเต็มคณะ เพื่อให้ผู้แทนประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศกล่าวถ้อยแถลงเกี่ยวกับผลการดำเนินการของทศวรรษสากลและแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับน้ำภายหลังปี ค.ศ. 2015

2.2 High-level Panel on Water Decade Implementation เพื่อทบทวนการดำเนินการตลอดทศวรรษสากล

2.3 High-Level Roundtable on Water Beyond 2015 เพื่อหารือแนวทางในการดำเนินการเรื่องน้ำภายหลังปี ค.ศ. 2015

3) ผู้เข้าร่วมการประชุม ประกอบด้วยผู้นำ ประเทศ 4(นรม.คีร์กีซ นรม.ปากีสถาน นรม.กาบอง และหัวหน้าฝ่ายบริหารอฟกานิสถาน(เทียบเท่า นรม.)) เลขาธิการสหประชาชาติ ผู้แทนระดับสูงเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากภาครัฐของประเทศต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศ นักวิชาการ นักศึกษา ผู้แทนกลุ่มสตรี ผู้แทนกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมแล้วกว่า 1,500 คน จากประมาณ 100 ประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

4) พิธีเปิดการประชุม ประธานาธิบดีสาธารณรัฐทาจิกิสถานกล่าวเปิดการประชุม โดยกล่าวถึงความสำเร็จของทศวรรษสากล โดยเฉพาะการบรรลุ MDG ข้อ 7c และชี้ว่า น้ำยังคงเป็นประเด็นที่สำคัญของโลก โดยยังมีประชากรโลกอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงน้ำและสุขอนามัยที่ดีและความต้องการใช้น้ำจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น สาธารณรัฐทาจิกิสถานจึงประสงค์ที่จะเสนอทศวรรษสากลใหม่ ภายใต้หัวข้อ “Water for Sustainable Development” อันจะเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินการตาม SDGs ที่เกี่ยวกับน้ำดังที่สาธารณรัฐทาจิกิสถานได้เคยประกาศระหว่างการประชุม World Water Forum ครั้งที่ 7 ณ สาธารณรัฐเกาหลี เมื่อเดือน เม.ย. 2558 แล้ว นอกจากนี้สาธารณรัฐทาจิกิสถานได้เข้าถึงบทบาทของตนในการเสนอข้อคิดเรื่องน้ำในเวทีสหประชาชาติมากที่สุดใน 15 ปีที่ผ่านมา และยินดีที่จะให้ความร่วมมือเรื่องน้ำ โดยเฉพาะกับภูมิภาคเอเชียกลาง ซึ่งประเทศต่างๆ ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดและมีความเสี่ยงต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

4) การทบทวนการดำเนินการภายใต้ทศวรรษสากล “Water for Life”

4.1 ความสำเร็จ ประการสำคัญคือการเปลี่ยนมุมมองของประเทศและผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ในเรื่องน้ำว่ามีประเด็นครอบคลุมมากกว่าเรื่อง Water, Sanitation and Hygiene (WASH) และช่วยสร้างให้เกิด dialogue ระหว่างผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น รวมทั้ง ได้มีเหตุการณ์สำคัญในช่วงทศวรรษสากล อาทิ การบรรลุ MDG เรื่อง การเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดในปี 2553 การประกาศสิทธิมนุษยชนในการเข้าถึงน้ำดื่มที่สะอาดและสุขอนามัยในการประชุม UNGA ปี 2553 และการประกาศ International Year for Water Cooperation ในปี

4.2 บทเรียน แม้จะมีการบรรลุ MDG เรื่องการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยแล้ว แต่ยังมีประชากรจำนวนมากที่ยังไม่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดหรือสุขอนามัยที่ดีได้ นอกจากนี้ มีการวิพากษ์ว่า MDGs เกิดจากกระบวนการแบบ top-down และแต่ละเป้าหมายมีลักษณะที่แบ่งแยกจากกัน โดยขาดการบูรณาการระหว่างเป้าหมายต่างๆ ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาแล้วขาดการทำงานประสานกัน อีกทั้ง การบรรลุ MDGs มิได้หมายความว่า ความเหลื่อมล้ำในสังคมจะหมดไป

4.3 แนวทางภายหลังปี ค.ศ. 2015 โดยที่มีการคาดการณ์ว่า ในปี ค.ศ. 2025 ความต้องการใช้น้ำของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 และจะส่งผลให้ประชากรจำนวน 2 ใน 3 ของโลกขาดแคลนน้ำ ดังนั้น SDGs เรื่องน้ำควรจะครอบคลุมมากกว่าเรื่อง WASH (water, sanitation and hygiene) และจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ กลไกติดตามผลการดำเนินการ กลไกด้านการเงินที่ยั่งยืน และการเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม โดยเฉพาะสตรี เด็ก และภาคเอกชน

5) ประเด็นที่มีการหยิบยกหารืออย่างกว้างขวางในการประชุม

5.1 การบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) ที่ประชุมตระหนักถึงความที่น้ำเป็น cross-cutting issue ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวมและผลักดันการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ รวมถึงการบูรณาการข้ามภาคส่วน โยงถึงเรื่องอาหารและพลังงาน (Water-Food-Energy-Environment Nexus) และการบูรณาการผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม (ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สตรี เด็ก ฯลฯ) ทั้งนี้ จะต้องส่งเสริมบทบาทของหน่วยงานในท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติเรื่องน้ำในหลายประเทศ

5.2 ความร่วมมือด้านการจัดการน้ำข้ามพรมแดน เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจอย่างมาก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศยุโรป เอเชียกลาง และแอฟริกา โดยหลายประเทศแสดงความเห็นว่า ต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสมในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำข้ามพรมแดนในระยะยาว ซึ่งอาจจะเป็นกรอบทางกฎหมาย โดยหลายประเทศได้อ้างอิงถึง Convention on the Protection and Use of Trans-boundary Watercourses and International Lakes และ UN Convention on the Law of the Non-Navigational Uses of International Watercourses และในเวลานี้ ประเทศต่างๆ ควรเปลี่ยนมุมมองต่อประเด็นน้ำข้ามพรมแดน โดยน้ำควรจะเป็นประเด็นที่สร้างความร่วมมือบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันมากกว่าที่จะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

5.3 ประเด็นท้าทายต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยหลักคือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ซึ่งมีผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำในหลายด้าน อาทิ การเพิ่มระดับของน้ำทะเล การละลายของธารน้ำแข็ง การเพิ่มความเค็มของแหล่งน้ำจืด กลุ่มประเทศที่มีความเปราะบาง (ประเทศที่เป็นหมู่เกาะ ประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขา และประเทศที่เป็นทะเลทราย) ซึ่งต้องเน้นมาตรการการปรับตัวต่อความท้าทายที่จะเกิดขึ้น

6) ข้อมูลเพิ่มเติม

ก่อนวันเปิดการประชุม มีการจัด Pre-conference Event เพื่อให้มีการหารือ 4 หัวข้อในเชิงลึก คือ (1) Water and Children ซึ่งมีเด็กและเยาวชนจาก 13 ประเทศเข้าร่วม (2) Water and Gender ซึ่งเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่มีการหารืออย่างกว้างขวางเพื่อ mainstream บทบาทของสตรีด้านน้ำ (3) Water and Mountainous Countries ซึ่งหารือเกี่ยวกับภูมิประเทศที่เป็นภูเขาอันเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ และ (4) Water and LDCs and SIDS ซึ่งมีสถานการณ์น้ำที่เปราะบางและมีผู้แทนระดับรัฐมนตรีของกลุ่มประเทศแอฟริกาหลายคนเข้าร่วม Panel นี้

7) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การประชุมทศวรรษสากลแห่งการดำเนินการสำหรับ “น้ำเพื่อชีวิต” (ค.ศ.2005 - 2015) ในครั้งนี้ ถือได้ว่าเป็นการเน้นย้ำความสำคัญต่อการเข้าถึงน้ำดื่มสะอาด และสุขอนามัยของประชาชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งกำลังประสบปัญหา ทั้งการขาดแคลนแหล่งน้ำสะอาด และความเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม ที่จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ ในระหว่างการประชุมได้มีการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมจากทั่วโลกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ในหลายประเด็น ซึ่งในแต่ละภูมิภาคจะมีสภาพปัญหา วิธีการและประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน รวมทั้งได้มีการปรึกษาหารือกัน ในประเด็นการมองไปข้างหน้าในเรื่องการบริหารจัดการแหล่งน้ำที่ดีแบบยั่งยืน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ

ดังนั้น ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และสมาชิกของกลุ่มความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับนานาชาติ และในระดับลุ่มน้ำ เช่น คณะกรรมการแม่น้ำโขง จะได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มลุ่มน้ำในภูมิภาคอื่น จึงมีความเห็นว่า ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในประเด็นต่อไปนี้ คือ

1) แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ สอดคล้องกับข้อกังวลของประชาคม โลกที่ให้ความสำคัญกับความพยายามให้ประชากร โลกเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาด ปลอดภัย และมีน้ำเพื่อการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

2) ควรให้ความสำคัญต่อบทบาทของการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนผ่าน องค์กรลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นของประเทศไทย และเน้นความร่วมมือในระดับนานาชาติ เพราะจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้สภาพปัญหา การแก้ไข และตัวอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน

3) ควรให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน เพราะจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้พอเพียงตลอดทั้งปี โดยเฉพาะการนำน้ำบาดาลขึ้นมาเสริมน้ำผิวดินเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเกษตรที่ใช้น้ำน้อยในฤดูแล้ง เพราะในบางพื้นที่จะมีแหล่งน้ำผิวดินไม่พอเพียง แต่มีศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลเพียงพอที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้

4) ควรสนับสนุนการดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM: Integrated Water Resources Management) ต่อไป ซึ่งเป็นวิธีการบริหารจัดการน้ำที่จะเน้นการเข้าถึงน้ำสะอาดของประชาชน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนคนไทยโดยตรง อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาแบบยั่งยืนที่นานาชาติให้การยอมรับ

ผู้แทนไทยที่เข้าร่วมประชุม

- 1) นายชัยพร ศิริพรไพบูลย์
ผู้ตรวจราชการกระทรวง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) นางสาวพระระวี โพธิ์นทีไท
นักการทูตปฏิบัติการ
กองกิจการเพื่อการพัฒนา กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ